

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**Міжнародна стратегія
економічного розвитку регіону**

**Международная стратегия
экономического развития региона**

**International Strategy
of Region Economic Development**

Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 3–5 вересня 2013 року)

Суми
Сумський державний університет
2013

АО “Сэлми” (в прошлом СЗЭМ им. 50-летия ВЛКСМ, а впоследствии ПО “Электрон”), обладающее значительным парком универсального и роботизированного оборудования, компактно расположенное в центральной части города (в течение четырёх десятилетий предприятие обеспечивало потребности в изделиях для научных исследований не только всех республик СССР, но и многих стран Восточной Европы, Индокитая, Африки и Латинской Америки) [2]. Безусловно, без помощи государства не обойтись, однако тут присутствует реальный интерес для будущего: может быть в определённой степени восстановлено научное приборостроение, хотя бы для использования внутри страны, ведь, как известно, ещё не закрывшиеся исследовательские институты, а их, к примеру в советское время, только в медицине и биологии на территории Украины было больше пятидесяти, применяют в своих исследованиях приборы, которые давно устарели, как физически, так и морально.

В вопросе создания технопарков можно воспользоваться и определённым опытом наших географических соседей – России, Литвы, Польши, которые в настоящее время если в некоторых технических направлениях и опережают Украину, то ненамного. Здесь Украина, как думающая о своём будущем держава, должна сосредоточиться на отдельных приоритетных путях своего развития, как, к примеру, сделала Россия, сконцентрировавшая в руках государства вложения в науку и военную технику, отдав импорту продукцию некоторых других отраслей.

1. Современные инновационные структуры и коммерциализация науки / под ред. А.А. Мазура. – Харьков, 2000. – 254 с.

2. Телстов О.С., Створення технопарків у сучасних умовах / О.С. Телстов, Ю.А. Сірик // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – №4.

АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНИХ ФАКТОРІВ НАРОДЖУВАНОСТІ У СКЛАДІ ДЕМОГРАФІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Троян М. Ю., канд. екон. наук, доц.

Сумський державний університет, Україна

Міжнародна стратегія розвитку України передбачає всебічний розвиток держави, включно з стабілізацією демографічної ситуації в Україні, розвиток якої протягом останніх десятиріч викликає занепокоєння і вчених і суспільства і політиків.

Вичерпання демографічного потенціалу України сприяли в свою чергу і історичні події ХХ сторіччя – перша та друга світові війни, громадянська війна, три голодомори, форсована індустріалізація, колективізація, масові репресії 1930-50 рр., Чорнобильська катастрофа, системна економічна криза 90-х. Ці процеси призвели до помітних деформацій статевого та вікового складу населення, передчасної смерті мільйонів людей. Разом з народжуваністю, що не забезпечує простого заміщення поколінь це призвело

до затяжної демографічної кризи.

Серед ознак системної демографічної кризи найбільш важливими є такі:

- стрімке скорочення чисельності населення, що вже призвело до демографічної деградації сільської місцевості деяких регіонів країни та загрожує їх спустошенням;

- занадто низька середня передбачувана тривалість життя, занадто високий рівень смертності у чоловіків, особливо 40-60 років та сільського населення;

- архаїчна структура смертності по причинам смертей – висока удільна вага від так званих причин, що можна усунути, високі темпи розповсюдження туберкульозу та ВІЧ/СНІДу;

- відсутність прогресивних зрушень в режимі смертності;

- занадто низький рівень народжуваності разом з концентрацією народжень у молодих матерів (20-24 років);

- стрімке зростання позашлюбної народжуваності, особливо у сільській місцевості;

- систематичний масштабний виток економічно активного населення, включно з молоддю за кордони країни, спочатку на умовах трудової міграції (часто нелегальної) з наступним закріпленням мігрантів в країнах тимчасового перебування;

- високий рівень та високі темпи старіння, які на відміну від розвинутих країн, обумовлені виключно низькою народжуваністю;

- вичерпання потенціалу демографічного зростання, що унеможливує навіть просте відтворення населення без активного притоку мігрантів.

Україна нині має один з найбільш низьких серед європейських країн рівень сумарного показника народжуваності. В містах України цей показник в 1999-2001 роках знижувався до безпрецедентно низького рівня (менше 1 дитини), який не спостерігається ні в одній країні світу, та нижче того соціального мінімуму народжуваності, яким зазвичай вважається народження хоч би однієї дитини. Навіть після зростання починаючи з 2002 року його рівень залишається одним з найменших в світі.

Серед всіх факторів, що чинять вплив на рівень народжуваності найбільш вагомими економічними факторами є такі:

- рівень життя населення.

Доходи населення в абсолютних цифрах останнє десятиріччя зростають, і склали у 2012 році 1407197 млн. грн., але у відсотках до попереднього року неупинно падають з 2005 року; середньомісячна номінальна заробітна платня у 2012 році зросла до 3026 грн., але зважаючи на індекс цін, що щорічно має показник більше 100% не можна зробити висновок про зростання рівня життя населення);

- забезпеченість сімей продуктивного віку житлом.

Весь житловий фонд України складає 1094,2 млн. кв. м. загальної площі,

що у розрахунку на 1 мешканця трохи більше за 23 кв. м., і цей показник протягом останніх років залишається незмінним, причому в 2012 році введено в експлуатацію 10750 тис. кв. м., що у відсотках до попереднього року складає 114,2%);

– зайнятість населення.

Рівень безробіття населення України працездатного віку у % до економічно активного населення складає в 2012 році 8,1%, водночас пропозиція робочої сили в 2012 році в 11 раз перевищує попит, тенденція зберігається протягом останніх років);

– рівень та якість соціальної підтримки державою народжуваності.

В квітні 2005 року було введено значне підвищення допомоги при народженні дитини.

В 2006 році спостерігалось найзначніше останнім часом збільшення кількості народжених (на 34,3 тисячі народжень натомість щорічного приросту 17 тисяч народжень в середньому з 2002 року, але автори не відносять цей результат виключно на рахунок вказаних виплат, адже рівень народжуваності є кінцевим результатом економічної діяльності, функціонування та розвитку всіх сторін життєдіяльності суспільства. Саме тому вважаємо, що найкраща демографічна політика – ефективна соціально-економічна політика. Низький рівень заробітної платні як основного джерела матеріального забезпечення відновлення функціонуючої та нової робочої сили неможливо компенсувати навіть досить значною за обсягами допомогою у зв'язку з народженням дитини.

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ЭКОЛОГИЗАЦИИ ОБЪЕКТОВ ИНФРАСТРУКТУРЫ В СОВРЕМЕННОЙ МОДЕЛИ РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ

Тяглов С. Г., д-р. экон. наук, проф., **Боев В. Ю.**, доц.
*ФГБОУ ВПО Ростовский государственный
экономический университет (РИНХ), Россия*

Инфраструктура является основным жизнеобеспечивающим сектором экономики региона, от развитости которой зависит и эффективность функционирования предприятий региона. Развитая инфраструктура, основанная на экологически чистых, энергоэффективных технологиях, позволяет существенно снизить негативное воздействие объектов инфраструктуры на окружающую среду и связанные с этим издержки предприятий, а также способствует экономии ресурсов, в первую очередь, энергетических, что существенно повышает конкурентные преимущества производителей и способствует обеспечению экологической и экономической безопасности.

Энергоэффективность – термин, который используется для